Archive of SID

فصلنامه علمی-پژوهشی
نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی
سال یازدهم، شماره چهارم، پاییز ۱۳۹۸

بررسی تأثیر دانشگاه بر توسعه‌ی منطقه‌ای مبتنی بر عدالت اسلامی در غرب استان تهران با تأکید بر توسعه فرهنگی شهرستان اسلام‌شهر

علی عقبایی

دانشجوی دکترای شهرسازی دانشگاه عدالت، تهران، ایران

شریف مطوف[۱]

دکترای برنامه ریزی شهری، عضو هیات علمی (مدعو) دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۲/۱۳ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۳/۱۰

چکیده

در نیم قرن اخیر، نظریه‌پردازان توسعه شهری و منطقه‌ای روز به روز به اهمیت تعادل و توازن در توسعه پایدار و مستدام، پی برده و ضرورت آن را مورد تأکید قرار داده‌اند. بیشتر اندیشمندان بر این نظر متفق‌اند که توسعه چند قرن اخیر راه نامتعادل را طی کرده و به تبع آن، پی آمدهایی داشته است که نه تنها خود تحقق توسعه را زیر هاله‌ای از ابهام برده است، بلکه نظام هستی و خلقت که بر اساس توازن نهاده شده است را با خطرهای جدی مواجه ساخته است. حال این پرسش مطرح می‌شود که آیا زمان آن نرسیده است که به اصول آفرینش بازگشته و راه رفت را تصحیح کرد؟ این مقاله استخراج‌شده پژوهشی که با هدف آزمون توازن و تعادل در توسعه شهری و منطقه‌ای از طریق بررسی تأثیر دانشگاه بر توسعه‌ی منطقه‌ای غرب استان تهران با تأکید بر شهرستان اسلام‌شهر در سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۷ در دوره دکتری صورت گرفت. به منظور دستیابی به هدف پژوهش، این فرضیه طرح شد که از زمان احداث دانشگاه در شهر اسلامشهر تاکنون شاخص‌های عدالت اجتماعی در توسعه فرهنگی و شاخص‌های توسعه اقتصادی منطقه‌ای در کل منطقه اسلامشهر تحت تأثیر همین دانشگاه بهبود یافته است. از میان جامعه آماری، تعداد ۴۰۰ نفر به عنوان گروه نمونه به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند تا از طریق تکمیل پرسشنامه، به پرسش‌های مربوط به تحقیق پاسخ دهند. سؤال‌های پرسشنامه از پایایی قابل قبولی برخوردار است. روش تحقیق در این پژوهش کمی- کیفی و از نوع توصیفی- تحلیلی است. در واقع محور روش‌شناسی دارای رویکرد کیفی است و هر جا لزوم یافته از تجزیه و تحلیل کمّی نیز استفاده شده است. در این راستا از روش‌های تحلیلی *SPSS*، بهره گرفته شده است. برای کنترل رابطه‌ی بین توسعه‌ی منطقه و دانشگاه اسلامشهر، از نظر شاخص‌های توسعه قبل و بعد از استقرار دانشگاه در منطقه، با کمک روش‌های مختلف ارزیابی شده است. همچنین برای پرهیز از خطا و اطمینان از اینکه این دانشگاه تأثیر ویژه‌ای بر توسعه منطقه داشته است و این پیشرفت ناشی از عوامل دیگری نبوده، با استفاده از شیوه‌ی مقایسه‌ای وضعیت این منطقه با مناطقی که در اثر دانشگاه توسعه یافته یا در اثر نبود دانشگاه از توسعه بازمانده‌اند، به‌صورت شاهد بررسی شده است. با انجام این پژوهش، در نهایت، این نتیجه حاصل شد، که دانشگاه اسلامشهر در توسعه‌ی منطقه‌ای غرب استان تهران خصوصاً در محدوده‌ی منطقه اسلامشهر، تأثیر مثبت داشته است که این توسعه ابعاد مختلفی، از جمله توسعه‌ی اقتصادی، توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی و توسعه‌ی فرهنگی را در برمی‌گیرد. در نهایت این نتیجه گرفته شده است که با دیدگاه عدالت محوری، توزیع متعادلانه دانش منطقه، منجر به تحقق تعادل در توسعه شهری و منطقه‌ای می‌شود و دانشگاه به عنوان نهاد توسعه فرهنگی توانسته است به نهادینه شدن توسعه متعادل شهری و منطقه‌ای از طریق توسعه فرهنگی کمک کند.

واژگان کلیدی: عدالت، آموزش، توسعه شهری و منطقه‌ای، توسعه فرهنگی، دانشگاه، اسلامشهر.

۱- (نویسنده مسئول) sm_1332@yahoo.com

www.SID.ir

Archive of SID

مقدمه

بدیهی است که توسعه و هر آنچه که بر توسعه تأثیرگذار باشد، مانند نهاد دانشگاه، موضوعی با اهمیت است. به این ترتیب، انجام این تحقیق از نظر تأثیرگذاری حضور دانشگاه و دانشگاهیان در هر منطقه‌ای بر توسعه آن منطقه تأثیرگذار است، لازم بود به این پرسش پاسخ داده شود که حضور دانشگاه در درجه اول باعث توسعه اقتصادی یا فرهنگی می‌شود.

با مرور تاریخ جهان، مشخص می‌شود که دنیا با آن همه ذخایر و منابع زیرزمینی، نتوانسته است بدون مراکز علمی پیشرفت نماید ولی در سایه توزیع عادلانه علم و دانش، بشر توانسته است به موفقیت‌های بزرگی دست یابد. توسعه شتابان که عمدتاً در دو قرن اخیر صورت گرفته به نظر می‌رسد پیامدهای ناگواری از نظر رشد غیرمتوازن و ناپایدار را باعث شده است. این رشد ناپایدار نه تنها روند توسعه را به کج‌راهه می‌برد بلکه پیامدهای ناگواری برای نظام آفرینش و حیات به بار بیاورد. بنابراین، وقت آن رسیده است تا به اصول بازگشته و زندگی متعادلی که مبتنی بر عدالت در پیش گرفت(Habibi, 1989: 21 to 24).

نقشی که مراکز علمی می‌توانند در توسعه‌ی شهر یا منطقه ایفا نماید زمینه‌سازی برای ایجاد یک فرهنگ صحیح در جامعه است. اساس پیشرفت در یک جامعه‌ی شهری وجود یک فرهنگ صحیح و متعالی است که نقشی سازنده در توسعه‌ی شهرها دارد. یکی از عوامل مهم زمینه‌ساز در پیشرفت و بالندگی جامعه بشری و رواج یک فرهنگ صحیح، توزیع عادلانه اطلاعات علمی بین تعداد هرچه بیشتری از مردم آن شهر یا منطقه است. برای حفظ این فرهنگ در سطح جامعه باید به مراکز علمی توجه بیشتری گردد تا زمینه‌های توسعه و پیشرفت در یک جامعه‌ی شهری تحقق پیدا کند(Jafari, 2011). نقش دیگری که مراکز علمی در توسعه‌ی یک شهر دارند عبارت است از این که نهادها و سازمان‌های وابسته به مراکز علمی مانند دانشگاه، با حضور کالبدی و همچنین تشکیل جریان‌های ارتباطی، جریان‌های اقتصادی، منابع انسانی و سایر جریان‌ها، در منطقه‌ای مورد اثر خود، باعث توسعه‌ی آن منطقه خواهد شد. این پژوهش در پی آن است که دریابد چگونه وجود دانشگاه در منطقه باعث توسعه‌ی آن منطقه خواهد شد؟ و البته قبل از آن باید دریافت که از دیدگاه علمی آیا می‌توان ثابت کرد که اصلاً دانشگاه باعث توسعه‌ی منطقه‌ای علمی و فرهنگی تحت تأثیر خود خواهد بود؟(Habibi, 1989: 21 to 24).

این مقاله سعی دارد به تأثیرهای دانشگاه شهر اسلام‌شهر بر توسعه فرهنگی منطقه پیرامون آن، در چارچوب عدالت اجتماعی بپردازد. در این رابطه، ابتدا مرور مختصری بر پایه‌های نظری و تجربه‌های جهانی استفاده شده صورت می‌گیرد و بر اساس آن، بیان مسئله ارائه می‌شود. پس از آن با بیان مختصر پیشینه تحقیق، سعی می‌شود اهداف تحقیق به روشنی بیان شود. پس از آن، چگونگی انجام تحقیق و نتایج به دست آمده از انجام آن و در پایان جمع‌بندی نتایج تحقیق ارائه می‌شود. دانشگاه در ایران بعد از تأسیس توانست جایگاه ویژه‌ای در امر گسترش و توزیع عادلانه آموزش عالی در کشور داشته باشد و حتی در سطح بین‌المللی رتبه‌های مختلفی را به خود اختصاص دهد، به‌طور بدیهی بعد از تأسیس هر واحد دانشگاهی در یک منطقه مسئولان و مردم آن منطقه، متوجه بروز تغییرات و پیشرفت‌های مختلف گشته‌اند و توسعه‌ی منطقه را به‌خوبی احساس کرده‌اند. این توسعه اگرچه به‌خوبی ملموس است، اما اطلاعات دقیق علمی در مورد چگونگی و فرآیند تأثیرگذاری دانشگاه بر توسعه‌ی منطقه در دست نیست.

www.SID.ir

Archive of SID

به همین علت با توجه به اتفاق نظر جمعی در مورد تأثیر دانشگاه بر توسعه، این مسئله در ذهن متبادر می‌گردد که آیا این برداشت بدیهی دارای واقعیت و استناد علمی نیز است؟

روش تحقیق در این پژوهش، کمی-کیفی، توصیفی-تحلیلی است. اطلاعات جمع‌آوری‌شده از منابع، به صورت توصیفی سازمان‌دهی شده و آن دسته از اطلاعات که جنبه‌ی آماری و کمی داشته باشد، به روش تحلیلی مورد بررسی قرار گرفت.

روش گردآوری اطلاعات از طریق مطالعه‌ی اسناد و مدارک موجود در کتابخانه‌ها و مراکز اسناد و جستجو در شبکه‌ی جهانی اینترنت و سازمان‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی است. همچنین به‌کارگیری روش‌های پیمایشی، تکمیل پرسشنامه، مشاهده و مصاحبه‌های عمیق با مردم، مسئولین، دست‌اندرکاران سازمان‌های دولتی و غیردولتی، شورا و شورایاری، انجمن‌ها و تعاونی‌ها و واحدهای صنفی فعال، در این پژوهش انجام شده است. نمونه‌برداری یا نمونه‌گیری با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌بندی ترکیبی در چند مرحله، بر مبنای واحد خانوار برای پرسشگری از مردم مناطق مورد نظر در پژوهش، نمونه‌ی مورد نیاز از جامعه‌ی آماری را در محلات مورد نظر مشخص شده است. روش آماری و تجزیه و تحلیل اطلاعات و داده‌ها، به این صورت است که آن بخش از اطلاعات که کمّی و متضمن منابع آماری است، با استفاده از روش‌های کمّی، تجزیه‌وتحلیل می‌شود و از روش‌های توصیفی و تبیینی نیز برای نتیجه‌گیری بهتر، استفاده شده است. همچنین جهت تحلیل علمی اطلاعات کمی استفاده از نرم‌افزار SPSS، در تحلیل اطلاعات نیز مورد نظر است.

رویکرد نظری و مفهومی

در الگوی شهر ایرانی اسلامی، عامل مسلط دین اسلام است و به طور حتم تمامی شاخص‌ها و عناصر زندگی اجتماعی و کالبدی شهر بر اساس این عامل نظام و هویت می‌یابند. یکی از شاخص‌های هویت دهنده به شهر ایرانی اسلامی، موضوع مدیریت آن است. سرمایه انسانی هر شهری بزرگ‌ترین سرمایه آن است که نیاز به مدیریت دارد. مردم یک شهر باید مدیریت داشته باشند که موجب شود، آن‌ها مطابق آنچه برایشان مفید است، عمل کنند و آن‌ها را به وسیله نیرویی از با بررسی تاریخ اقوام گذشته و دیگر: انجام چیزهای که برایشان زیان بار است، منع کند(Habibi et al., 1991: 225). پیامبران الهی که بخشی از آن در قرآن کریم آمده است، به خوبی می‌توان چهره شهرها را در تاریخ انبیا تبیین کرد، از مجموع آیات الهی چنین برمی‌آید که شهر اسلامی از تقدس خاصی برخوردار است؛ تا جایی که بر شهرهای مسلمانان در طول تاریخ اسلام همواره مورد توجه و اهتمام ویژه عالمان و حکمرانی و مدیریت انبیا دین بوده است. نحوه شکل‌گیری اصول مدیریتی شهر اسلامی تاریخی عمدتاً به ارزش‌ها و اعتقادهای فرهنگی بستگی دارد که ریشه در ماهیت احکام اسلامی داشته است؛ به طوری که جنبه‌های گوناگون زندگی مسلمانان و ازجمله ساخت سکونتگاه‌ها را نیز تحت تأثیر قرار داده است. مدیریت شهرهای اسلامی و زیست انسان‌های مسلمان، از زاویه معنایی و معنوی بر کالبد و ساختار شهر اسلامی دارای تعریف خاصی است. در شهر اسلامی صرفاً وجود مسجد، گنبد و گلدسته و سایر بناهای اسلامی ملاک نیست. بلکه شهر اسلامی متأثر از شهروندان مذهبی است که به شهر هویت مستقل مذهبی و اسلامی می‌دهند و معماری و کالبد شهر بر اساس الگوها و معیارهای ویژه مذهبی و اسلامی ساماندهی می‌شود(Paya, 2005).

www.SID.ir

Archive of SID

ویژگی‌های مدیریت بر مبنای آموزه‌های اسلامی و فرهنگ ایرانی نشأت گرفته از مبانی فکری و عقیدتی اسلامی و همچنین وجوه تفاوت با مدیریت در سایر نظام‌هاست: در مدیریت اسلامی در نگرش مدیران به هویت انسان علاوه بر بعد سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، نگرش الهی نیز وجود دارد؛ یعنی به انسان با این دید نگریسته می‌شود که وی لایق کرامت انسانی بوده و مستعد رسیدن به قرب الهی و نیل به مقام جانشینی خداست. در نگرش به کار و کارکنان، مدیری که شیوه کار او منبعث از آموزه‌های اسلامی است، امور را شخصی نمی‌داند، بلکه آن را الهی تلقی می‌کند، در حالی که مدیریت در نظام‌های دیگر، بسان حربه‌ای تلقی می‌گردد که به انسان قدرت می‌دهد تا در عرصه تمایلات شخصی خویش کوشش نماید و به اهداف شخصی خود دست یابد(Pourahmad et al., 2011: 131 to 152).

شهر و جامعه عدالت محور از دیرباز یکی از محوری‌ترین موضوعات هر نوع ایده پردازی و تفکر در حوزه‌های اندیشه اسلامی بوده است. از طرف دیگر ساخت شهری عادلانه یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های متفکران حوزه برنامه‌ریزی شهری از ابتدای شکل‌گیری این علم بوده است. در بیشتر دهه‌های قرن بیستم میلادی توجه به عدالت از دریچه نگاه متفکران سوسیالیستی بود که عمدتاً در جبهه سیاسی بلوک شرق قرار می‌گرفتند، اما از دهه ۱۹۷۰ به بعد با انتشار کتاب اثرگذار جان رالز با عنوان نظریه عدالت، توجه به عدالت فارغ از موضع‌گیری‌های اخلاقی و سیاسی وارد جریان اصلی نظریه‌پردازی غرب گردید(Habibi, 1992: 62 to 85).

اندیشه شهر عدالت محور نیز به تبع آبشخورهای فلسفی‌اش در قرن بیستم تا دهه ۱۹۸۰ متکی بر رویکردهای سوسیالیستی بود ولی پس از آن در جریان اصلی نظریه شهرسازی که عمدتاً مبتنی بر رویکردهای فردگرایانه است اندیشه پردازی درباره آن آغاز شد(Tarbetinezhad, 2002).نظریه‌های شهری معطوف به عدالت از تنوع و گوناگونی فراوانی برخوردارند، از این رو ضروری است به منظور درک دقیق‌تر این نظریه‌ها و تشخیص روشن‌تر تمایز آن‌ها با هم یک گونه شناسی کلی از این نظریه‌ها صورت پذیرد تا مقایسه این تفکرات با یکدیگر تسهیل گردد. با بررسی جهت‌گیری‌های فکری نظریه‌های شهری مرتبط با عدالت می‌توان دریافت سه گونه اصلی از یکدیگر قابل تمایزند: اندیشه‌های چپ‌گرا: مبتنی بر تفکرات مارکس بوده و اندیشه سوسیالیسم را به عنوان شیوه کارآمد رسیدن به عدالت در فضای شهری می‌پذیرند و بر این باورند که نظام سرمایه‌داری ذاتاً ناعادلانه بوده و قابل اصلاح نیست لذا باید نظام اجتماعی، اقتصادی و سیاسی دیگری جایگزین آن گردد که متکی بر توجه به جامعه و اقتصاد و برنامه‌ریزی سوسیالیستی باشد. این اندیشه‌ها اصالت را به جامعه می‌دهند نه به فرد. اندیشه‌های راست‌گرا: مبتنی بر اندیشه فردگرای لیبرالی بوده و با این که ممکن است به نظام اقتصادی و سیاسی موجود غرب انتقادهایی داشته باشند اما در کل نظام سرمایه‌داری را به عنوان ساختار اساسی جامعه می‌پذیرند و بر این باورند که می‌توان با رفع کاستی‌های موجود در همین نظام، به شرایطی عادلانه‌تر دست یافت(Habibi, 1992: 62-85). این اندیشه‌ها اصالت را به فرد می‌دهند نه به جامعه. اندیشه‌های پسامدرن: اغلب ملهم از آثار نظریه انتقادی و فلسفه‌های پسامدرن بوده و انتقادهایی اساسی به نظام حاکم سرمایه‌داری وارد می‌سازند اما مانند چپ‌گرایان به انقلاب و به هم زدن کل ساختار جامعه سرمایه‌داری لیبرال اعتقادی ندارند بلکه به اصلاحات ساختاری و تغییر نگرش به جهان نظر دارند. نقطه محوری اندیشه‌های پسامدرن، مخالفت با شیوه تفکر اثباتی و مقابله با مرجعیت در همه شئون فکری، اجتماعی و اقتصادی است. اندیشه‌های پست

www.SID.ir

Archive of SID

مدرن به آزادی اصالت می‌دهند. در ادامه دیدگاه‌های متفکران مختلف در دسته‌بندی سه گانه فوق ارائه می‌گردد(Taghipour, 1992).

دیوید هاروی موافق این امر است که عدالت، آن گونه که در قانون دولت‌های سرمایه‌داری بیان شده بازتاب منافع طبقه حاکم است؛ اما باور ندارد که واژه عدالت بتواند نیروی بسیج کننده قدرتمندی را برای کنش سیاسی خلق کند. او تصور هر مفهومی از عدالت را فارغ از زمان و مکان اشتباه می‌داند ولی معتقد است که هرکس می‌تواند ایدئال آرمان‌شهری خود را از روابط اجتماعی بسازد، هرچند با ساخت ایدئال آرمان شهری از فرم فضایی مخالف است. هاروی بر این نظر است که چنین ایده آلی از روابط اجتماعی نمی‌تواند از طریق تعامل ارتباطی حاصل شود، بلکه باید از طریق دگرگونی ساختار طبقاتی جامعه انجام پذیرد که وابسته به ایجاد آگاهی انقلابی میان استثمارشوندگان است(Habibi and Ahari, 1993: 22). استوارت میل تشریح شد در چارچوب سنت لیبرالی راهنمایی را برای تصمیم‌گیری توسط دولت‌ها ارائه کرد. مصلحت عمومی فایده‌گرایی، آرمان برابری را از طریق ارائه مفهوم در نظام فکری لیبرال گنجاند. مصلحت مومی به عنوان استاندارد مناسب برای ارزیابی سیاست‌ها در نظر گرفته می‌شود و چیزی است که بیشترین خیر را نصیب بیشترین تعداد افراد می‌کند(Jafari, 2011).

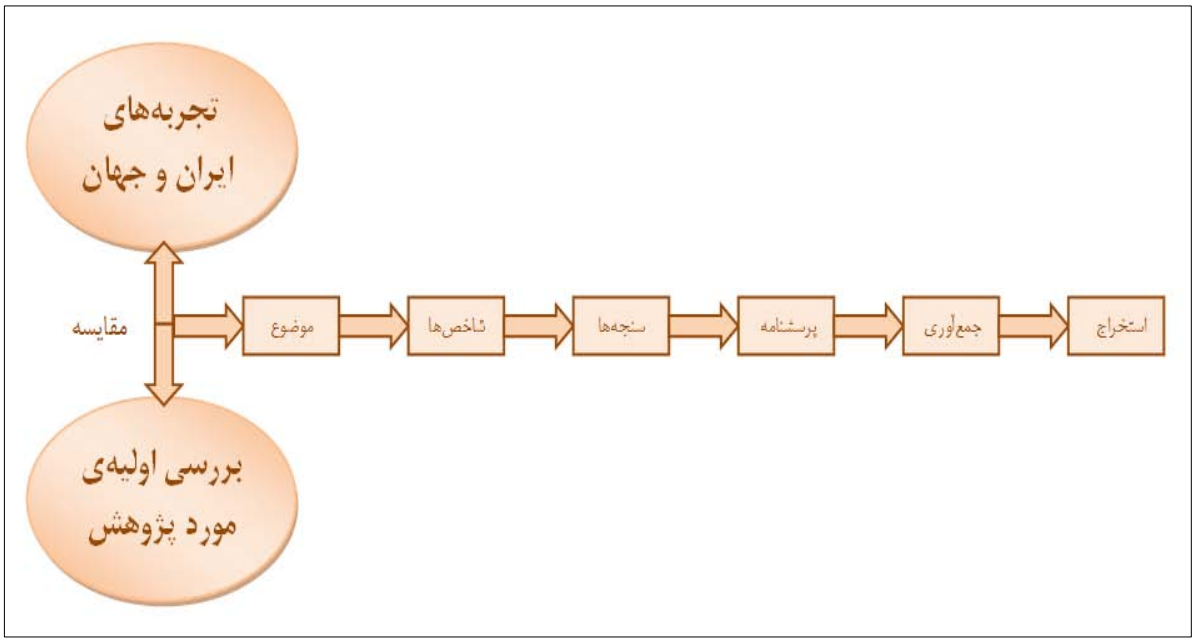

نمودار ۱: فرآیند استخراج شاخص‌ها با توجه به مرور متون(مرور تجارب و مرور دیدگاه‌های نظری) و انطباق آن با روش کار

Source: (Research findings)

منطقه مورد مطالعه

شهرستان اسلامشهر با مساحت ۱۹۵ کیلومتر یکی از شهرستان‌های استان تهران است.

این شهرستان در جنوب غربی استان تهران قرار دارد و مرکز آن شهر اسلام شهر است. این شهرستان از شرق و جنوب به ری از غرب به رباط کریم و از شمال غرب به شهریار ٥٤٨ نفر_ ٦٢٠، محدود است. این شهرستان در سال ۱۳۹۵ ۲٦۹ نفر _ ۲۷۹ نفر آن مرد و ۳۳۸ _ جمعیت داشت که ۲۸۲ آن زن می‌باشند. شهرستان سکنی دارند(Hatami Nejad, 2006: 102 to 123).

www.SID.ir

Archive of SID

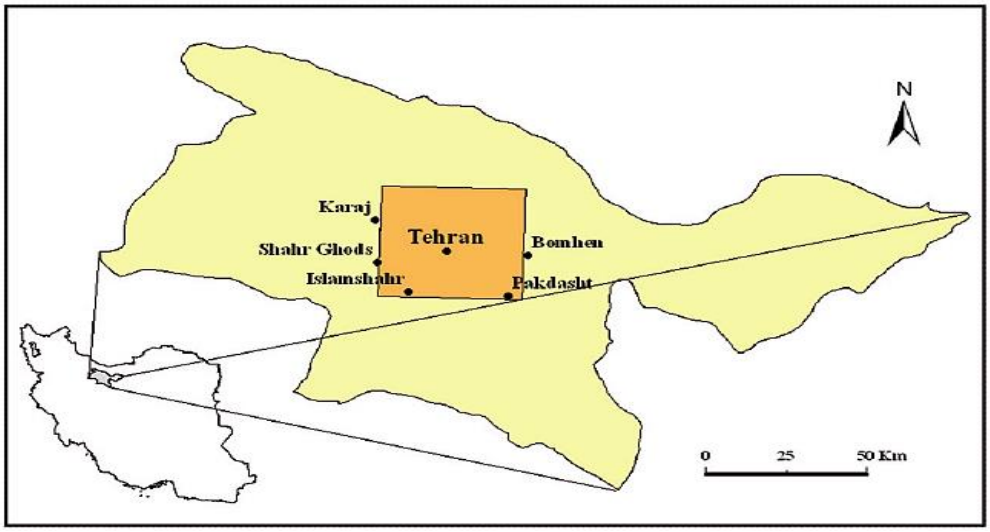

نقشه ۱: موقعیت شهرستان اسلامشهر در استان تهران

Source: (https://www.cwejournal.org)

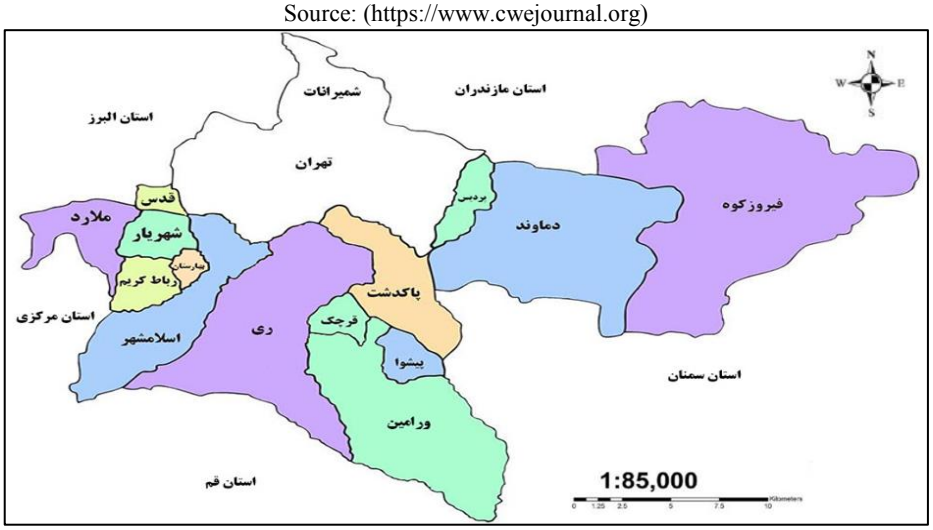

نقشه ۲: شهرستان اسلامشهر

Source: (http://radiotehran.ir)

شهرستان اسلامشهر یکی از شهرهای استان تهران، در جنوب غربی شهر تهران بر سر راه ارتباطی جاده ساوه قرار گرفته و از طریق بزرگراه‌های قدیم و جدید تهران– ساوه و همچنین راه آن تهران به جنوب کشور و سایر استان‌های هم‌جوار ارتباط دارد. فاصله آن تا مرکز شهر تهران حدود ۱۵ کیلومتر است. اسلام شهر در سال ۱۳۷۳ از سوی وزارت کشور به عنوان یکی از شهرستان‌های تابعه استان تهران اعلام شد. وسعت شهرستان در حدود ۱۹۵ کیلومتر مربع است و دارای ۲ بخش، ٤ دهستان و ٤۹ روستا است. این شهرستان در منطقه دشت آبرفتی جنوب غربی تهران واقع شده و ارتفاع آن از سطح دریا در حدود ۱۳۰۰ یا ۱۲۵۰ متر است. شهرستان، قطار شهری در حال احداث دارد. تقسیمات کشوری این شهرستان، بنابرآنچه در نتایج آمارگیری سرشماری سال ۱۳۸۵ کل کشور آمده است، برحسب بخش، شهر، دهستان و روستا به شرح زیراست. اسلامشهر از ٦ منطقه تشکیل شده که مناطق ۱ و ۲مرکزی و منطقه ۳ آن شهرک واوان، منطقه ٤ شاطره منطقه۵ شهرک میان آباد (امام حسین) است(Statistics Center of Iran, 2006, results of general census of population and housing in Islamshahr city, 2006, 1996, 1997).

www.SID.ir

Archive of SID

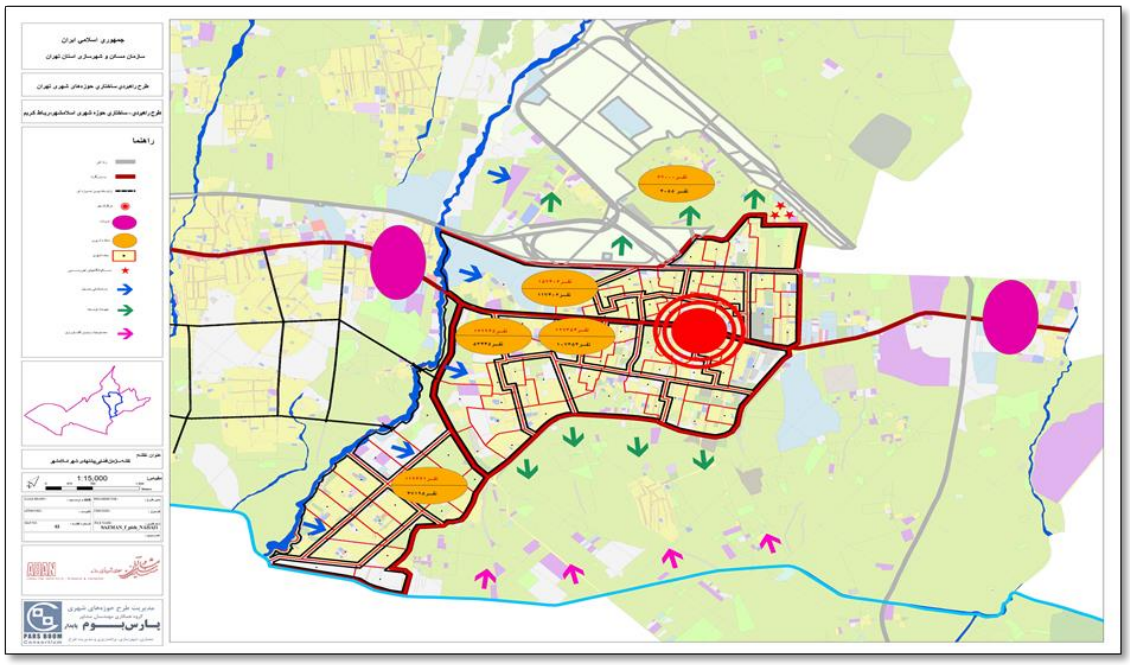

نقشه ۱: محدوده اسلامشهر و حومه Source: (http://radiotehran.ir)

نقشه ۲: کاربری اراضی شهر اسلامشهر

Source: (http://radiotehran.ir)

یافته‌های پژوهش

شاخص‌های توصیفی مربوط به جنسیت محاسبه شد و نتایج در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص جنسیت

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
زن	۲۰۰	۵۰,۰	۵۰,۰
مرد	۲۰۰	۵۰,۰	۱۰۰,۰
کل	۴۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

www.SID.ir

Archive of SID

انتخاب پاسخ‌دهندگان از دو جنس به صورت مساوی با هدف کنترل تأثیر گرایش‌های هردو جنس بر نتایج آماری است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به شهر محل اقامت محاسبه شد و نتایج در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص شهر محل اقامت

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
اسلامشهر	۱۵۰	۳۷,۵	۳۷,۵
چهاردانگه	٦۰	۱۵,۰	۵۲,۵
واوان	٦۰	۱۵,۰	٦۷,۵
احمدآباد	۵۰	۱۲,۵	۸۰,۰
فیروز بهرام	٤۰	۱۰,۰	۹۰,۰
چیچکلو	٤۰	۱۰,۰	۱۰۰,۰
کل	٤۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

جدول ۳ توزیع پاسخ‌دهندگان را با توجه به شهر یا منطقه محل اقامت را نشان می‌دهد.

شاخص‌های توصیفی مربوط به سن محاسبه شد و نتایج در جدول ٤ ارائه شده است.

جدول ٤: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص سن

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
زیر ۲۰ سال	۳٦	۹,۰	۹,۰
۲۱ تا ۳۰ سال	٤۸	۱۲,۰	۲۱,۰
۳۱ تا ٤۰ سال	۷۲	۱۸,۰	۳۹,۰
٤۱ تا ۵۰ سال	۹٦	۲٤,۰	٦۳,۰
۵۱ تا ٦۰ سال	۹۲	۲۳,۰	۸٦,۰
بالاتر از ٦۰ سال	۵٦	۱٤,۰	۱۰۰,۰
کل	٤۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد بیشتر شرکت کنندگان بین سنین ٤۱ تا ۵۰ سال (۲٤/۰ درصد) و سنین ۵۱ تا ٦۰ سال (۲۳/۰ درصد) هستند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان تحصیلات محاسبه شد و نتایج در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص تحصیلات

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
زیر دیپلم	٤٦	۱۱,۵	۱۱,۵
دیپلم	۹۲	۲۳,۰	۳٤,۵
فوق دیپلم	٦۰	۱۵,۰	٤۹,۵
لیسانس	۱۳۲	۳۳,۰	۸۲,۵
فوق لیسانس	۵۰	۱۲,۵	۹۵,۰
دکترا	۲۰	۵,۰	۱۰۰,۰
کل	٤۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد بیشتر شرکت کنندگان دارای تحصیلات لیسانس ۳۳/۰ درصد هستند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به شغل محاسبه شد و نتایج در جدول ٦ ارائه شده است.

جدول ٦: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص شغل

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
آزاد	۱۲۰	۳۰,۰	۳۰,۰
دولتی	۲۰۰	۵۰,۰	۸۰,۰
بیکار	۸۰	۲۰,۰	۱۰۰,۰
کل	٤۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

www.SID.ir

Archive of SID

نتایج نشان می‌دهد ۵۰/۰ درصد از پاسخ‌دهندگان دارای مشاغل دولتی و ۳۰/۰ درصد دارای شغل آزاد و ۲۰/۰ درصد هم بیکار هستند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به مدت زمان اقامت در منطقه محاسبه شده و نتایج در جدول ۷ ارائه شده است.

جدول ۷: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص مدت زمان اقامت

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
۱۵ سال	۵۶	۱۴,۰	۱۴,۰
۱۶ تا ۲۰ سال	۹۶	۲۴,۰	۳۸,۰
۲۱ تا ۲۵ سال	۱۴۸	۳۷,۰	۷۵,۰
بیشتر از ۲۵ سال	۱۰۰	۲۵,۰	۱۰۰,۰
کل	۴۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

هدف انتخاب افرادی بود که مدت زمان زیادی است که در این مناطق ساکن هستند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان افزایش فعالیت‌های سیاسی و NGO های سیاسی بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۸ ارائه شده است.

جدول ۸: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص افزایش فعالیت‌های سیاسی

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۱۶	۴,۰	۴,۰
متوسط	۶۰	۱۵,۰	۱۹,۰
زیاد	۲۰۴	۵۱,۰	۷۰,۰
خیلی زیاد	۱۲۰	۳۰,۰	۱۰۰,۰
کل	۴۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد میزان افزایش فعالیت‌های سیاسی و NGO های سیاسی بر اثر گسترش دانشگاه در منطقه از دید پاسخ دهندگان در حد زیاد است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان ساخت و ساز در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه در جدول ۹ ارائه شده است.

جدول ۹: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص ساخت و ساز

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۱۲	۳/۰	۳/۰
متوسط	۴۱	۱۰/۳	۱۳/۳
زیاد	۲۲۱	۵۵/۳	۶۸/۵
خیلی زیاد	۱۲۶	۳۱/۵	۱۰۰/۰
کل	۴۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد میزان ساخت و ساز در منطقه بر اثر حضور دانشگاه در منطقه از دید پاسخ دهندگان در حد بالا ارزیابی شده است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان افزایش و رونق یافتن کسب و کار در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۱۰ ارائه شده است.

www.SID.ir

Archive of SID

جدول ۱۰: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص کسب و کار

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۸	۲/۰	۲/۰
متوسط	۷۲	۱۸/۰	۲۰/۰
زیاد	۱٦۲	٤۰/٥	٦۰/٥
خیلی زیاد	۱٥۸	۳۹/٥	۱۰۰/۰
کل	٤۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد میزان افزایش و رونق یافتن کسب و کار در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه از دید پاسخ دهندگان در حد بالا ارزیابی شده است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان قیمت مسکن و ساختمان در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۱۱ ارائه شده است.

جدول ۱۱: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص قیمت مسکن

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۲٤	٦/۰	٦/۰
متوسط	٦٤	۱٦/۰	۲۲/۰
زیاد	۲۰۰	٥۰/۰	۷۲/۰
خیلی زیاد	۱۱۲	۲۸/۰	۱۰۰/۰
کل	٤۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد قیمت مسکن و ساختمان افزایش یافته است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان افزایش اجاره‌بها در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۱۲ ارائه شده است.

جدول ۱۲: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص اجاره‌بها

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۲٤	٦/۰	٦/۰
متوسط	٦٤	۱٦/۰	۲۲/۰
زیاد	۲۱۷	٥٤/۳	۷٦/۳
خیلی زیاد	۹٥	۲۳/۸	۱۰۰/۰
کل	٤۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

جدول ۱۲ نشان می‌دهد قیمت اجاره‌بها در منطقه در اثر حضور دانشگاه افزایش یافته است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان امنیت در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شده است.

جدول ۱۳: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان امنیت

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۰	۰	۰
متوسط	٥۸	۱٤,٥	۱٤,٥
زیاد	۱۲۸	۳۲,۰	٤٦,٥
خیلی زیاد	۲۱٤	٥۳,٥	۱۰۰,۰
کل	٤۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

www.SID.ir

Archive of SID

نتایج نشان‌دهنده‌ی افزایش میزان امنیت در منطقه در اثر گسترش دانشگاه است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان وقوع جرم و جنایت در منطقه نسبت به گذشته بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ١٤ ارائه شده است.

جدول ١٤: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان وقوع جرم و جنایت

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	١٢٤	٣١/٠	٣١/٠
کم	٢٠٢	٥٠/٥	٨١/٥
متوسط	٧٤	١٨/٥	١٠٠/٠
زیاد	٠	٠	٠
خیلی زیاد	٠	٠	٠
کل	٤٠٠	١٠٠/٠	

Source: Research findings

نتایج نشان دهنده‌ی کاهش وقوع جرم و جنایت در منطقه در اثر گسترش دانشگاه است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان امکانات و خدمات شهری در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ١٥ ارائه شده است.

جدول ١٥: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص امکانات و خدمات شهری

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	٠	٠	٠
کم	٢٠	٥/٠	٥/٠
متوسط	٦٤	١٦/٠	٢١/٠
زیاد	٢٠٠	٥٠/٠	٧١/٠
خیلی زیاد	١١٦	٠	١٠٠/٠
کل	٤٠٠	١٠٠/٠	

Source: Research findings

نتایج نشان دهنده‌ی افزایش امکانات و خدمات شهری در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان حمل و نقل درون و برون شهری در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ١٦ ارائه شده است.

جدول ١٦: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان حمل نقل درون و برون شهری

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	٠	٠	٠
کم	٠	٠	٠
متوسط	٤٤	١١/٠	١١/٠
زیاد	١٥٨	٣٩/٥	٥٠/٥
خیلی زیاد	١٩٨	٤٩/٥	١٠٠٠/٠
کل	٤٠٠	١٠٠/٠	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد میزان امکانات حمل‌ونقل درون و برون شهری در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه بیشتر شده است. اکثر افراد امکانات حمل و نقل درون و برون شهری را متوسط رو به بالا ارزیابی کرده‌اند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان رشد مراکز فرهنگی، دسترسی به کتاب، نشر و اطلاعات و چاپ در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ١٧ ارائه شده است.

www.SID.ir

Archive of SID

جدول ۱۷: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان رشد مراکز فرهنگی

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۰	۰	۰
متوسط	٤٤	۱۱/۰	۱۱/۰
زیاد	۱۱۲	۲۸/۰	۳۹/۰
خیلی زیاد	۲٤٤	٦۱/۰	۱۰۰/۰
کل	٤۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد میزان رشد مراکز فرهنگی، دسترسی به کتاب، نشر و اطلاعات و چاپ در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه بیشتر شده است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان سطح رشد سواد در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۱۸ ارائه شده است.

جدول ۱۸: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان رشد سواد

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۰	۰	۰
متوسط	۱۱۳	۲۸/۲	۲۸/۲
زیاد	۲۲۷	٥٦/۸	۸٥/۰
خیلی زیاد	٦۰	۱٥/۰	۱۰۰/۰
کل	٤۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد سطح سواد در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه بیشتر شده است. اکثر افراد رشد سطح سواد را متوسط رو به بالا ارزیابی کرده‌اند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان تغییر باورها و ارزش‌ها و الگوها در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۱۹ ارائه شده است.

جدول ۱۹: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان تغییر باورها و ارزش‌ها

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۲۰	٥/۰	٥/۰
متوسط	٤۸	۱۲/۰	۱۷/۰
زیاد	۲٥٦	٤٦/۰	۸۱/۰
خیلی زیاد	۷٦	۱۹/۰	۱۰۰/۰
کل	٤۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان دهنده‌ی تغییر باورها و ارزش‌ها و الگوها در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه است که نشان دهنده‌ی تغییر در الگوها و باورها و ارزش‌های اکثر مردم منطقه است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان پررنگ شدن نقش زنان و حضور آنان در جامعه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۲۰ ارائه شده است.

www.SID.ir

Archive of SID

جدول ۲۰: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان حضور زنان در جامعه

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۱۲	۳/۰	۳/۰
متوسط	٦۰	۱۵/۰	۱۸/۰
زیاد	۲۱٦	۵٤/۰	۷۲/۰
خیلی زیاد	۱۱۲	۲۸/۰	۱۰۰/۰
کل	٤۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج جدول ۲۰ نشان دهنده‌ی میزان پررنگ شدن نقش زنان در جامعه و حضور آن‌ها در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه است اکثر افراد بر پررنگ شدن نقش زنان در جامعه اعتقاد داشتند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به تحصیل خود و اعضای خانواده در دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۲۱ ارائه شده است.

جدول ۲۱: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص تحصیل

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
بله	۳۰۸	۷۷/۰	۷۷/۰
خیر	۹۲	۲۳/۰	۱۰۰/۰
کل	٤۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد ۷۷/۰ درصد از مردم خود و یا یکی از اعضای اصلی خانواده خود (والدین، فرزندان، خواهر و برادر) در دانشگاه تحصیل کرده‌اند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به مراجعه به دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۲۲ ارائه شده است.

جدول ۲۲: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص مراجعه به دانشگاه

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
بله	۲۸۸	۷۲/۰	۷۲/۰
خیر	۱۱۲	۲۸/۰	۱۰۰/۰
کل	٤۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج میزان مراجعه مردم منطقه به دانشگاه برای انجام امور شخصی خود و یا دیگر اعضای خانواده و دوستان و آشنایان را نشان می‌دهد.

شاخص‌های توصیفی مربوط به شرکت در همایش‌ها، درس گروهی‌ها، جشن‌ها و مراسم‌های دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۲۳ ارائه شده است.

جدول ۲۳: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص شرکت در برنامه‌های دانشگاه

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
بله	۲۷۲	٦۸,۰	٦۸,۰
خیر	۱۲۸	۳۲,۰	۱۰۰,۰
کل	٤۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد ٦۸/۰ درصد از افراد یا اعضای درجه یک خانواده‌ی آن‌ها در همایش‌ها، سمینارها، جشن‌ها و مراسم‌های مذهبی که در دانشگاه برگزار می‌شود شرکت کرده‌اند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به افزایش مهاجرت به منطقه محاسبه شد و نتایج در جدول ۲٤ ارائه شده است.

www.SID.ir

Archive of SID

جدول ۲۴: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص افزایش مهاجرت

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
بله	۲۸۶	۷۱,۵	۷۱,۵
خیر	۱۱۴	۲۸,۵	۱۰۰,۰
کل	۴۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد ۷۱/۵ درصد از مردم عقیده دارند گسترش دانشگاه در افزایش مهاجرت به این مناطق تأثیر داشته است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به افزایش اشتغال در منطقه محاسبه شد و نتایج در جدول ۲۴-۵ ارائه شده است.

جدول ۲۵: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص افزایش اشتغال

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
بله	۳۳۲	۸۳,۰	۸۳,۰
خیر	۶۸	۱۷,۰	۱۰۰,۰
کل	۴۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد که گسترش دانشگاه در افزایش اشتغال در منطقه تأثیر داشته است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان اشتغال در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه محاسبه شد و نتایج در جدول ۲۶ ارائه شده است.

جدول ۲۶: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان اشتغال

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۲۴	۶,۰	۶,۰
متوسط	۴۴	۱۱,۰	۱۷,۰
زیاد	۲۳۰	۵۷/۵	۷۴/۵
خیلی زیاد	۱۰۲	۷۵/۵	۱۰۰/۰
کل	۴۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان دهنده‌ی میزان اشتغال در منطقه بر اثر گسترش دانشگاه است اکثر افراد بر افزایش اشتغال در جامعه اعتقاد داشتند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان امکانات ارتباطی در منطقه که به دانشگاه وابستگی دارند، محاسبه شد و نتایج در جدول ۲۷ ارائه شده است.

جدول ۲۷: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان امکانات ارتباطی

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۲۰	۵,۰	۵,۰
متوسط	۷۶	۱۹,۰	۲۴,۰
زیاد	۲۱۲	۵۳,۰	۷۷,۰
خیلی زیاد	۹۲	۲۳,۰	۱۰۰,۰
کل	۴۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

نتایج نشان دهنده‌ی میزان وابستگی امکانات ارتباطی در منطقه به دانشگاه است و نشان می‌دهد که امکانات ارتباطی

www.SID.ir

Archive of SID

و جاده‌ای در منطقه در اثر گسترش دانشگاه و نیاز دانشگاه به امکانات ارتباطی و جاده‌ای در افزایش یافته است.

شاخص‌های توصیفی مربوط به نقش دانشگاه در توسعه در منطقه محاسبه شد و نتایج در جدول ۲۸ ارائه شده است.

جدول ۲۸: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص نقش دانشگاه در توسعه

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
بله	۳۷۶	۹۴,۰	۹۴,۰
خیر	۲۴	۶,۰	۱۰۰,۰
کل	۴۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد ۹۴/۰ درصد از مردم بر نقش دانشگاه در گسترش توسعه منطقه تأکید داشتند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان تأثیر دانشگاه بر رشد و توسعه منطقه، محاسبه شد و نتایج در جدول ۲۹ ارائه‌شده است.

جدول ۲۹: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان تأثیر دانشگاه بر توسعه منطقه

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۰	۰	۰
متوسط	۵۵	۱۳/۸	۱۳/۸
زیاد	۲۰۴	۵۱/۰	۶۴/۸
خیلی زیاد	۱۴۱	۳۵/۳	۱۰۰/۰
کل	۴۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان دهنده‌ی میزان تأثیر دانشگاه بر رشد و توسعه منطقه است و تأثیر دانشگاه بر رشد منطقه را نشان می‌دهد.

شاخص‌های توصیفی مربوط به پیشنهاد مهاجرت به منطقه محاسبه شد و نتایج در جدول ۳۰ ارائه شده است.

جدول ۳۰: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص پیشنهاد مهاجرت به منطقه

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
بله	۳۲۷	۸۱,۸	۸۱,۸
خیر	۷۳	۱۸,۳	۱۰۰,۰
کل	۴۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

نتایج نشان می‌دهد که پاسخ‌دهندگان در صورت نیاز پیشنهاد زندگی کردن در این منطقه را به اعضای خانواده، فامیل و دوست و آشنایان می‌دهند.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان توسعه‌ی فرهنگی در منطقه، محاسبه شد و نتایج در جدول ۳۱ ارائه شده است

جدول ۳۱: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان توسعه‌ی فرهنگی

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۰	۰	۰
متوسط	۴۴	۱۱/۰	۱۱/۰
زیاد	۲۰۰	۵۰/۰	۶۱/۰
خیلی زیاد	۱۵۶	۳۹/۰	۱۰۰/۰
کل	۴۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان دهنده‌ی میزان توسعه‌ی فرهنگی در منطقه است و میزان تأثیر دانشگاه بر توسعه‌ی فرهنگی را نشان می‌دهد.

www.SID.ir

Archive of SID

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان توسعه سیاسی- اجتماعی در منطقه، محاسبه شد و نتایج در جدول ۳۲ ارائه شده است.

جدول ۳۲: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۰	۰	۰
متوسط	٦۰	۱۵/۰	۱۵/۰
زیاد	۱۸۸	٤۷,۰	٦۲,۰
خیلی زیاد	۱۵۲	۳۸,۰	۱۰۰,۰
کل	٤۰۰	۱۰۰,۰	

Source: Research findings

جدول ۳۲ نشان دهنده‌ی میزان توسعه سیاسی- اجتماعی در منطقه است و میزان تأثیر دانشگاه بر توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی را نشان می‌دهد. ارزیابی افراد از میزان توسعه سیاسی- اجتماعی در منطقه بالاست.

شاخص‌های توصیفی مربوط به میزان توسعه‌ی اقتصادی در منطقه، محاسبه شد و نتایج در جدول ۳۳ ارائه شده است.

جدول ۳۳: فراوانی، درصد و فراوانی تجمعی در شاخص میزان توسعه‌ی اقتصادی

متغیرها	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
خیلی کم	۰	۰	۰
کم	۰	۰	۰
متوسط	۷۷	۱۹/۳	۱۹/۳
زیاد	۲۱۰	۵۲,۵	۷۱,۸
خیلی زیاد	۱۱۳	۲۸,۳	۱۰۰,۰
کل	٤۰۰	۱۰۰/۰	

Source: Research findings

نتایج نشان دهنده‌ی میزان توسعه‌ی اقتصادی در منطقه است و میزان تأثیر دانشگاه بر توسعه‌ی اقتصادی را نشان می‌دهد. ارزیابی افراد از میزان توسعه‌ی اقتصادی بالاست.

بررسی نمرات میانگین شهرها و مناطق غرب تهران در شاخص توسعه محاسبه شد و نتایج در جدول ۳٤ ارائه شده است.

جدول ۳٤: نمرات میانگین مناطق در شاخص توسعه

شهرها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
اسلامشهر	۱۵۰	٤,٦۰	.۷۳	۳,۰۰	۵,۰۰
چیچکلو	٤۰	٤,٤۸	.۸٦	۳,۰۰	۵,۰۰
چهاردانگه	٦۰	٤,٤۰	.۷۲	۳,۰۰	۵,۰۰
واوان	٦۰	٤,۳۲	.۷٤	۳,۰۰	۵,۰۰
احمد آباد مستوفی	۵۰	٤,۲۵	.۸٤	۳,۰۰	۵,۰۰
فیروز بهرام	٤۰	٤,۱۲	۰/۷٦	۳,۰۰	۵/۰۰
کل	٤۰۰	٤/۳٦	.۷۷	۳/۰۰	۵/۰۰

Source: Research findings

نتایج جدول فوق میانگین شاخص توسعه را در شهرها و مناطق غرب تهران نشان می‌دهد. همان‌گونه که مشخص است میانگین شاخص توسعه در مناطق مختلف موردمطالعه بالاست. میانگین کل توسعه مناطق برابر با(36/4=M) است. طبق نتایج جدول در میانگین شاخص توسعه در شهر اسلامشهر (M=٤/٦۰) از دیگر شهرها بیشتر است و

www.SID.ir

Archive of SID

کمترین میانگین مربوط به منطقه فیروز بهرام (M=٤/١٢) است. میانگین بقیه‌ی مناطق در جدول آمده است.

تحلیل نتایج تحقیق

فرضیه ۱: بین توسعه‌ی فرهنگی و توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی در منطقه رابطه وجود دارد.

به منظور بررسی این فرضیه، ضریب همبستگی پیرسون بین توسعه‌ی فرهنگی و سیاسی- اجتماعی محاسبه شد. نتایج در جدول ۳۵ ارائه شده است.

جدول ۳۵: ضریب همبستگی پیرسون برای رابطه‌ی توسعه‌ی فرهنگی و توسعه سیاسی- اجتماعی

متغیرها	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معنادار
توسعه فرهنگی و سیاسی-اجتماعی	٤٠٠	۰/۷۳۳**	۰/۰۰۱

**=P< 01/0 *=P<05/0

Source: Research findings

نتایج جدول ۳۵ نشان می‌دهد که بین توسعه‌ی فرهنگی و توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی (۰/۰۰۱= P،r = 733/0) در سطح ۰/۰۱ رابطه معنادار وجود دارد. به طوری که با افزایش توسعه‌ی فرهنگی، شاخص توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی بیشتر می‌شود و بالعکس با کاهش توسعه‌ی فرهنگی، توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی کاهش می‌شود و این نشان دهنده‌ی رابطه مثبت و معنادار بین این دو متغیر است و همچنین وجود رابطه بین ابعاد توسعه را مشخص می‌سازد. یعنی با افزایش توسعه‌ی فرهنگی در جامعه می‌توان توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی را در جامعه وسعت بخشید.

فرضیه ۲: بین توسعه‌ی فرهنگی و توسعه‌ی اقتصادی در منطقه رابطه وجود دارد.

به منظور بررسی این فرضیه، ضریب همبستگی پیرسون بین توسعه‌ی فرهنگی و توسعه‌ی اقتصادی محاسبه شد. نتایج در جدول ۳٦ ارائه شده است.

جدول ۳٦: ضریب همبستگی پیرسون برای رابطه توسعه‌ی فرهنگی و توسعه‌ی اقتصادی

متغیرها	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معنادار
توسعه فرهنگی و اقتصادی	٤٠٠	۰/۷۱۷**	۰/۰۰۱

**=P< 01/0 *=P<05/0

Source: Research findings

نتایج جدول ۳٦ نشان می‌دهد که بین توسعه‌ی فرهنگی و توسعه‌ی اقتصادی (۰/۰۰۱= P،r = 717/0) در سطح ۰/۰۱ رابطه معنادار وجود دارد. به طوری که با افزایش توسعه‌ی فرهنگی، شاخص توسعه‌ی اقتصادی هم بیشتر می‌شود و بالعکس با کاهش توسعه‌ی فرهنگی، توسعه‌ی اقتصادی کاهش می‌شود و این نشان دهنده‌ی رابطه مثبت و معنادار بین این دو متغیر است و همچنین وجود رابطه بین ابعاد توسعه را مشخص می‌سازد. یعنی با افزایش توسعه‌ی فرهنگی در جامعه می‌توان توسعه‌ی اقتصادی را در جامعه وسعت بخشید.

فرضیه ۳: بین توسعه سیاسی - اجتماعی و توسعه اقتصادی در منطقه رابطه وجود دارد.

به منظور بررسی این فرضیه، ضریب همبستگی پیرسون بین توسعه‌ی سیاسی - اجتماعی و توسعه‌ی اقتصادی محاسبه شد. نتایج در جدول ۳۷ ارائه شده است.

جدول ۳۷: ضریب همبستگی پیرسون برای رابطه توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی و توسعه‌ی اقتصادی

متغیرها	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معنادار
توسعه اقتصادی و سیاسی-اجتماعی	٤٠٠	۰/۸۰۱**	۰/۰۰۱

**=P< 01/0 *=P<05/0

Source: Research findings

www.SID.ir

Archive of SID

نتایج جدول ۳۷ نشان می‌دهد که بین توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی و توسعه‌ی اقتصادی (۰/۰۰۱= P ،r = 801/0) در سطح ۰/۰۱ رابطه معنادار وجود دارد. به طوری که با افزایش توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی، شاخص توسعه‌ی اقتصادی بیشتر می‌شود و بالعکس با کاهش توسعه سیاسی- اجتماعی، توسعه‌ی اقتصادی کاهش می‌شود و این نشان دهنده‌ی رابطه‌ی مثبت و معنادار بین این دو متغیر است و همچنین وجود رابطه بین ابعاد توسعه را مشخص می‌سازد. یعنی با افزایش توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی در جامعه می‌توان توسعه‌ی اقتصادی را در جامعه وسعت بخشید و افزایش داد. بررسی سه رابطه‌ی فوق وابستگی ابعاد توسعه را به هم نشان می‌دهد و نشان می‌دهد که کاهش یا افزایش یکی از ابعاد توسعه، می‌تواند روی دیگر ابعاد اثر بگذارد.

فرضیه ٤: بین گسترش و توسعه دانشگاه و توسعه فرهنگی در منطقه رابطه وجود دارد.

به منظور بررسی این فرضیه، ضریب همبستگی پیرسون بین گسترش دانشگاه و توسعه‌ی فرهنگی محاسبه شد. نتایج در جدول ۳۸ ارائه شده است.

جدول ۳۸: ضریب همبستگی پیرسون برای رابطه گسترش دانشگاه و توسعه فرهنگی

متغیرها	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معنادار
گسترش دانشگاه و توسعه فرهنگی	٤۰۰	۰/۸۲۳**	۰/۰۰۱

**=P< 01/0 *=P<05/0

Source: Research findings

نتایج جدول ۳۸ نشان می‌دهد که بین گسترش دانشگاه و توسعه‌ی فرهنگی (۰/۰۰۱= P ،r = 823/0) در سطح ۰/۰۱ رابطه معنادار وجود دارد. به طوری که با گسترش و توسعه‌ی دانشگاه در منطقه، توسعه‌ی فرهنگی هم افزایش پیدا می‌کند و بالعکس با کاهش توسعه‌ی دانشگاه، توسعه‌ی فرهنگی هم کاهش می‌شود؛ و این نشان دهنده‌ی رابطه‌ی مثبت و معنادار بین این دو متغیر است. یعنی با گسترش و توسعه‌ی دانشگاه می‌توان توسعه‌ی فرهنگی را در سطح مناطق به طور وسیع افزایش داد.

فرضیه ۵: بین گسترش و توسعه دانشگاه و توسعه سیاسی – اجتماعی در منطقه رابطه وجود دارد.

به منظور بررسی این فرضیه، ضریب همبستگی پیرسون بین گسترش دانشگاه و توسعه سیاسی – اجتماعی محاسبه شد. نتایج در جدول ۳۹ ارائه شده است.

جدول ۳۹: ضریب همبستگی پیرسون برای رابطه گسترش دانشگاه و توسعه‌ی سیاسی – اجتماعی

متغیرها	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معنادار
گسترش دانشگاه و توسعه سیاسی - اجتماعی	٤۰۰	۰/۷۸۵**	۰/۰۰۱

**=P< 01/0 *=P<05/0

Source: Research findings

نتایج جدول ۱۹ نشان می‌دهد که بین گسترش دانشگاه و توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی (۰/۰۰۱= P ،r = 785/0) در سطح ۰/۰۱ رابطه معنادار وجود دارد، به طوری که با گسترش و توسعه‌ی دانشگاه در منطقه، توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی هم افزایش پیدا می‌کند و بالعکس با عدم توسعه‌ی دانشگاه، توسعه‌ی سیاسی- اجتماعی هم کاهش می‌شود و این نشان دهنده‌ی رابطه مثبت و معنادار بین این دو متغیر است. یعنی با گسترش و توسعه دانشگاه می‌توان توسعه سیاسی- اجتماعی را در سطح مناطق به طور وسیع افزایش داد.

فرضیه ٦: بین گسترش و توسعه‌ی دانشگاه و توسعه‌ی اقتصادی در منطقه رابطه وجود دارد.

www.SID.ir

Archive of SID

به منظور بررسی این فرضیه، ضریب همبستگی پیرسون بین گسترش دانشگاه و توسعه‌ی اقتصادی محاسبه شد. نتایج در جدول ۴۰ ارائه شده است.

جدول ۴۰: ضریب همبستگی پیرسون برای رابطه گسترش دانشگاه و توسعه‌ی اقتصادی

متغیرها	تعداد	ضریب همبستگی	سطح معنادار
گسترش دانشگاه و توسعه اقتصادی	۴۰۰	۰/۷۵۱**	۰/۰۰۱

**=P< 01/0 *=P<05/0

Source: Research findings

نتایج جدول ۴۰ نشان می‌دهد که بین گسترش دانشگاه و توسعه‌ی اقتصادی (۰/۰۰۱= P ،r = 751/0) در سطح ۰/۰۱ رابطه معنادار وجود دارد. به طوری که با گسترش و توسعه‌ی دانشگاه در منطقه، توسعه‌ی اقتصادی هم افزایش پیدا می‌کند و بالعکس با کاهش توسعه‌ی دانشگاه، توسعه‌ی اقتصادی هم کاهش می‌شود؛ و این نشان دهنده‌ی رابطه‌ی مثبت و معنادار بین این دو متغیر است. یعنی با گسترش و توسعه‌ی دانشگاه می‌توان توسعه‌ی اقتصادی را در سطح مناطق به طور وسیع افزایش داد.

فرضیه ۷: توسعه و گسترش دانشگاه در پیش‌بینی توسعه منطقه سهم دارد.

(بررسی نقش و اثر دانشگاه بر توسعه منطقه)

از روش هم‌زمان تحلیل رگرسیون خطی ساده برای تعیین اثر و نقش دانشگاه بر توسعه‌ی منطقه استفاده شد. خلاصه نتایج حاصل از آزمون معنی‌داری مدل رگرسیون خطی با استفاده از روش هم‌زمان در جدول ۴۱ ارائه شده است.

جدول ۴۱: خلاصه نتایج معنی‌داری مدل رگرسیون برای پیش‌بینی توسعه در منطقه

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	R	R^2	F	سطح معنی‌داری
رگرسیون	۱۷۴,۳۳	۱,۰۰	.۸۴۹	.۷۲۱	۱۰۲۹,۰۴	.۰۰۰
باقیمانده	۶۷,۴۳	۳۹۸,۰۰				
جمع	۲۴۱,۷۶	۳۹۹,۰۰				

Source: Research findings

با توجه به اینکه R^2 درصد واریانس گسترش دانشگاه در پیش‌بینی توسعه منطقه است و با توجه به نتایج جدول ۴۱ این متغیر ۷۲/۱ درصد واریانس توسعه‌ی منطقه را پیش‌بینی می‌کند با توجه به اینکه F محاسبه شده برای معنی‌داری مدل رگرسیون در سطح کمتر از ۰/۰۰۱ معنادار است، لذا مدل رگرسیون خطی معنادار است و در نتیجه بین متغیر پیش‌بینی گسترش دانشگاه و توسعه‌ی منطقه به طور کلی رابطه خطی معنادار وجود دارد. نتایج برآورد آزمون معنی‌داری ضریب رگرسیون در جدول ۴۲ ارائه شده است.

جدول ۴۲: خلاصه جدول معنی‌داری ضرایب رگرسیون برای پیش‌بینی توسعه‌ی منطقه

متغیر	b	خطای معیار	Beta	آماره t	سطح معنی‌داری
ثابت	۲,۲۶۲	.۱۹۱		۱۱,۸۲۲	.۰۰۰
گسترش دانشگاه	۱,۳۳۴	.۰۴۲	.۸۴۹	۳۲,۰۷۹	.۰۰۰

Source: Research findings

نتایج جدول ۴۲ نشان می‌دهد که متغیر گسترش و توسعه‌ی دانشگاه قادر به پیش بینی توسعه‌ی کلی منطقه است. آزمون t برای معنی‌داری ضریب رگرسیون متغیر گسترش و توسعه‌ی دانشگاه در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار است. ضریب رگرسیون متغیر گسترش و توسعه‌ی دانشگاه مثبت است و نشانگر رابطه‌ی مثبت آن‌ها با توسعه‌ی منطقه است.

www.SID.ir

Archive of SID

با توجه به اینکه βeta ضریب استانداردشده رگرسیون است. مشاهده‌ی آن نشان می‌دهد که گسترش دانشگاه با ضریب استاندارد (βeta= ۰/۸۴۹) در توسعه‌ی کلی منطقه اثر دارد که نشان دهنده‌ی تأثیر دانشگاه بر توسعه‌ی منطقه است. به طور کلی دانشگاه در توسعه و پیشرفت منطقه نقش و سهم اساسی دارد.

نتیجه‌گیری و دستاورد علمی پژوهشی

تحول آکادمیک در قرن نوزدهم و بیستم باعث تشکیل دانشگاه‌های پژوهش‌محور شد و در اواخر قرن بیستم با انقلاب آکادمیک دیگری، شالوده دانشگاه‌های کارآفرین نیز ریخته شد. با توجه به این مهم می‌توان گفت دانشگاه هم نهادی اجتماعی و فرهنگی با وظایف روشنفکری و روشنگری است و هم کارآفرینی اقتصادی و تربیت نیروی متخصص از وظایف و اهداف آن است. معادله پیوند بین دانشگاه و جامعه را می‌توان طوری طراحی کرد که اولا، هر دو طرف رابطه علایق خود را دنبال کنند، ثانیا، هر دو سو در توسعه مشارکت کنند و ثالثا، طرفین در تلاش‌ها و منافع طرح‌های مشارکتی سهیم باشند. توسعه منطقه‌ای جایی است که دانشگاه و موسسات آموزش عالی می‌توانند به نقش خود در جامعه مدنی وزن بیشتری بدهند. تولید دانش و خروجی دانشگاه‌ها و موسسات پاسخی به نیازهای منطقه تلقی می‌شوند. از مصادیق نقش دانشگاه‌ها در توسعه منطقه‌ای تعامل و همکاری مدیران دانشگاه‌ها با شهرداران، دولتمردان و مدیران رده بالای اجرایی صنعت به منظور دستیابی به توسعه و بهبود مناطق می‌باشد.

بررسی روابط تعاملی دانشگاه‌ها و مناطق حاکی از آن است که وجود یک دانشگاه می‌تواند تاثیرات فراوان و عمیقی بر منطقه پیرامونی بگذارد و در صورت همپوشانی بین سیستم دانشگاهی و منطقه‌ای ارزش افزوده نصیب هر دو طرف خواهد شد. تاثیرات اقتصادی منطقه‌ای دانشگاه‌ها از مهم‌ترین این موارد است. فعالیت‌های اقتصادی دانشگاه‌ها از سویی و خرج نقدینگی توسط کارفرمایان، دانشجویان و شرکت کنندگان در کنفرانس‌ها و همایش‌های دانشگاهی از سوی دیگر، تاثیر مهمی در اقتصاد منطقه‌ای خواهد گذاشت. دانشگاه به عنوان استخدام کننده و با بستن قرارداد با بنگاه‌های منطقه‌ای در بازار کار تاثیر می‌گذارد. برگزاری گردهمایی‌ها، کنفرانس‌ها و جلسات آموزشی می‌تواند صنعت گردشگری منطقه را دستخوش تغییر کند. در نتیجه، این فعالیت‌ها موجب افزایش قدرت خرید، ارزش افزوده و سرمایه‌گذاری‌های منطقه‌ای خواهند شد. انتقال دانش و نوآوری یکی دیگر از تاثیرات تعامل دانشگاه‌ها و مناطق پیرامونی است. انتقال دانش و فناوری می‌تواند از طریق مشارکت و همکاری در پروژه‌ها صورت پذیرد. ضمن آن که رساله‌ها و پایان‌نامه‌های دانشجویی فرصت مناسبی برای ارتباط بین بنگاه‌های اقتصادی و دانشجویان است. از دیگر تاثیرات دانشگاه بر منطقه پیرامون می‌توان به توسعه فرهنگی و اجتماعی منطقه اشاره کرد. وجود دانشگاه در یک منطقه سبب دگرگونی حیات اجتماعی و فرهنگی آن منطقه خواهد شد. رابطه متقابل دانشگاه و اقتصاد منطقه‌ای را می‌توان به پنج صورت ممکن تقسیم‌بندی کرد. ملاک این تقسیم‌بندی میزان و نحوه ارتباط دانشگاه و محیط پیرامونی است. در حالت اول طرفین در سطحی بالا با یکدیگر تعامل دارند. در حالت دوم همکاری در سطح متوسط آن است. شکل سوم رابطه، عدم ارتباط و همکاری بین دانشگاه و اقتصاد منطقه‌ای است. حالت چهارم و پنجم، به‌ترتیب موقعیت‌هایی هستند که در منطقه هیچ دانشگاهی وجود ندارد، اما اکنون یا فرصت ایجاد دانشگاه در خود منطقه به وجود آمده یا منطقه امکان تعامل با دانشگاهی برون‌منطقه‌ای را دارد. چندین دهه بحث و آزمایش به درک این نکته در سراسر جهان انجامیده است که بسیاری از دانشگاه‌ها می‌توانند نقش‌های متنوع اما مهمی در نوآوری و توسعه

www.SID.ir

Archive of SID

اقتصادی داشته باشند. اکتشافات علمی که به نوآوری‌های صنعتی می‌انجامد، به خصوص از طریق کاربردهای دانشگاهی، تصویری کلاسیک از کمک دانشگاه‌ها به توسعه اقتصادی است. بسیاری از نهادهای تحقیقاتی می‌کوشند چنین رابطه‌ای را بازسازی کنند، زیرا دانشگاه‌ها ممکن است فاقد فرهنگ یا ظرفیت انجام آن باشند.

با این حال، برخی دانشگاه‌ها در اطراف خود، مراکز صنعتی کوچکی ایجاد می‌کنند که می‌تواند اکتشافات علمی را جذب و از آن برای ایجاد بهره اقتصادی استفاده کند. برای آنکه کاربردهای جنبی یافته‌های علمی موفقیت‌آمیز باشد، دانشگاه باید با سرمایه‌گذاران مالی آگاه از فناوری، تعامل برقرار کند و ظرفیت مدیریتی و منابع تخصصی دیگر پیدا کند. روش دوم، حمایت دانشگاه‌ها از توسعه اقتصادی، ارائه دانش و مهارت‌های فنی به‌روز در میان نیروی کار است. دانشگاه‌ها می‌توانند چنین نقشی را در تمام سطوح ایفا کنند. نه تنها شمار اندکی از دانشمندان فعال در بخش تحقیق و توسعه باید دانش خود را به روز کنند، بلکه شمار زیادی از کارشناسان فنی در سطوح میانی و حتی بیشترکارگران فنی چنین نیازی دارند. یک شرکت بزرگ سازنده وسایل الکترونیک برای جراحی چشم در ژاپن شبکه بین‌المللی مناسبی از دانشمندان طراز اول برای فعالیت‌های تحقیق و توسعه خودداشت. این شرکت همچنین پیوندهایی با دانشگاهیان در دانشگاه‌های محلی داشت، چرا که همین ارتباطات است که بر تعداد زیادی از کارکنان شرکت تأثیر می‌گذاشت و به آنان کمک می‌کرد در نوک پیکان پیشرفت‌ها قرار داشته باشند.استادان دانشگاه در نقشی مکمل تحقیقات مشترک، مشاوره یا پیمانکاری با صنعت انجام می‌دهند تا به حل مشکلات مختلف فناوری کمک کنند.

این تعامل با صنعت به آنان اجازه می‌دهد به نیازهای صنعت پی ببرند اما این ارتباط بر آگاهی آنان از مسائل مرتبط تأثیر می‌گذارد. دانشگاه‌ها می‌توانند ضرباهنگ اجتماعی، فرهنگی و فکری یک ناحیه محلی را ارائه کنند و با این کار نقش غیر مستقیم اما مهم اقتصادی ایفا کنند. رخدادهای فرهنگی پیرامون دانشگاه‌ها می‌تواند آن مکان را برای متخصصان تحصیلکرده و کارفرماهایشان جذاب کند. مثلاً دانشگاه پنسیلوانیا در آمریکا نسبت به آبادی محلات مسکونی پیرامون خود تعهد داده است. سایر نقش‌های مربوط به توسعه اقتصادی شامل کمک به تصمیم‌گیری دولت و صنعت است که با شرکت در کمیته‌های اصلی و هیأت‌های مشورتی و نیز با گسترش فعالیت‌های اقتصادی محلی صورت می‌گیرد. در بسیاری از کشورها، نهادهای آموزش عالی بر تحقیق علمی بدون گرایش عملی متمرکز هستند، یا سودای تحقق چنین هدفی را در سر می‌پرورانند. مؤسساتی که گرایش عملی دارند، اغلب علمی‌تر می‌شوند و مؤسسات متمرکز بر تدریس بیشتر به سوی تحقیق گرایش پیدا می‌کنند. یک دلیل برای این تغییرات تفسیر غالب خودمختاری علمی است که اغلب جدایی از سهامداران خارجی را تشویق می‌کند.

امروزه، برای دانشمندان امکان‌پذیر است که تحقیقات بنیادی انجام دهند و درعین حال، از مرتبط بودن محصول کار به لحاظ عملی نیز انگیزه بگیرند مانند پاستور، زیست‌شناس فرانسوی که به خاطر تحقیقات علمی با تأثیر اجتماعی مهم معروف است. در واقع، برای برخی دانشگاه‌های تحقیقاتی، مرتبط بودن بخشی جدایی‌ناپذیر از مأموریت آنهاست، حتی در حالی که می‌کوشند در نوک پیکان حرکت پژوهش باشند، مانند ام آی تی. البته همه دانشگاه‌های تحقیقاتی پژوهش مرتبط انجام نمی‌دهند، اما ام آی تی تحقیقات در زمینه‌هایی را تشویق می‌کند که تأثیر قابل‌توجهی از آن انتظار می‌رود. این دانشگاه سازوکارهایی برای حمایت از پژوهش میان‌رشته‌ای با شرکت بسیاری از محققان

www.SID.ir

Archive of SID

حرفه‌ای دارد. این رویکرد بر خلاف رویه حاکم بر فعالیت محققان ارشد در کشورهای دیگر است مثلاً در انگلیس که ارزیابی عملکرد آنان ارتباط تنگاتنگی با انتشار مقاله و کتاب توسط آنان دارد. نهادهای آینده‌نگر و متمرکز بر تدریس که مأموریت آنها ارائه مهارت‌های مرتبط است، نیز می‌توانند نقش مهمی ایفا کنند. آنها به ایجاد ظرفیت جذب کمک می‌کنند، حتی اگر اکتشافات علمی در محل صورت نگرفته باشد.

دانشگاه‌ها می‌توانند با ایجاد سریع منابع انسانی با مهارت و دانش اساسی، به گسترش پاسخ‌گویی در بازار نیروی کار کمک کنند. استادان این قبیل مؤسسات شاید به داشتن آثار علمی یا پژوهش طراز اول معروف نباشند، اما جهت‌گیری پیشرفت علمی را می‌شناسند و می‌توانند برنامه‌های آموزشی خود را برای مواجهه با نیازهای صنعتی جدید به‌روز کنند. ایجاد فرهنگ ارتباطی ساده نیست. یک مسئولیت عمده در هنگام پایه‌گذاری مؤسسات جدید است. برنامه ایرلند برای تأسیس چند مؤسسه با گرایش عملی در دهه ۱۹۷۰ میلادی دیگر نهادهای پژوهشی معتبر را واداشت که به ارتباط عملی توجه بیشتری کنند. هدف بنیان‌گذاری می‌تواند تأثیر پایداری بر مؤسسه داشته باشد، همان طور که وضعیت آن دسته از مؤسسات آموزش عالی در آمریکا که براساس مصوبه کنگره، از کمک‌های فدرال استفاده می‌کنند، نشان می‌دهد. ام آی تی یک نمونه است. در زمان تأسیس در اواخر قرن نوزدهم، این مؤسسه بر تدریس متمرکز بود اما حالا به دانشگاه تحقیقاتی طراز اولی تبدیل شده و هدف ارتباط عملی که در زمان تأسیس در نظر گرفته شد، همچنان تأثیر خود را حفظ کرده است. فرصت دیگر زمانی رخ می‌دهد که بحران ملی (یا منطقه‌ای) احساس‌شود. بسیاری از دانشگاه‌های آمریکا در دهه ۱۹۸۰ میلادی نگاه جدی‌تری نسبت به سهم خود در اقتصاد پیدا کردند که این کشور بحران رقابت را پشت سرمی‌گذاشت.

در ژاپن در دهه ۱۹۹۰ میلادی پس از یک دهه رکود اقتصادی، سیاستمداران، صاحبان صنایع و تمام رسانه‌ها از دانشگاه‌ها خواستند به عامل فعال تجدید ساختار اقتصادی بدل شوند. نیازهای جامعه به قدری جدی بود که بسیاری از استادان احساس می‌کردند از این جهت وظیفه اخلاقی دارند و اکنون در حال پاسخ دادن به این نیاز هستند. کمبود منابع مالی نیز می‌تواند باعث شود دانشگاه‌ها با صنعت پیوند برقرار کنند تا منابع مالی دیگری پیدا کنند. دانشگاه کاتولیل شهر لیوون در بلژیک در اواخر دهه ۱۹٦۰ میلادی به هنگامی که دچار مشکل مالی بود، نقطه عطفی را پشت سر گذاشت، چون باید با صنعت تعامل اقتصادی برقرار می‌کرد. ام آی تی در روزهای اولیه تأسیس آن قدر منابع مالی نداشت که حقوق استادان را تمام و کمال پرداخت کند. در نتیجه مسئولان دانشگاه به ارائه خدمات مشاوره روی آوردند. در دهه‌های ۰۸۹۱ و ۱۹۹۰ میلادی کاهش کمک‌های فدرال، بسیاری از دانشگاه‌های آمریکا را واداشت به پژوهش های صنعتی روی آورند. با این حال، پول فقط باعث تغییرات سطحی می‌شود. مثلاً در بسیاری از کشورها، استادان شغل دوم با صنعت پیوندهای گسترده‌ای دارند. اما مؤسسات آنان تحقیقات عملی اندکی صورت می‌دهند یا برنامه درسی به‌روزی ندارند. فرق بین این مؤسسات و سایر مؤسساتی که اهداف عملی مرتبط دارند، در سطح تعهد سازمانی است. دانشگاه کاتولیل لیوون و ام آی تی نه فقط پیوند با بخش صنعت را قانونی کردند بلکه این پیوندها را گسترش دادند و از آن برای سازوکار سازمانی برای حفظ ارتباط با جهان خارج استفاده کردند.

سرانجام، دولت‌ها می‌توانند نقش مهمی ایفا کنند. در ایالات متحده، دولت سرمایه‌گذاری زیادی در تحقیقات علوم پایه در دانشگاه‌ها کرد، اما این سرمایه‌گذاری‌ها عمدتاً در حیطه‌های عملی مرتبط بود. تأمین بودجه توسط

www.SID.ir

Archive of SID

سازمان‌هایی که به نتایج کاربردی علاقه دارند (سازمان‌های دفاعی یا بهداشتی) تأثیر زیادی بر دستور کار پژوهش داشت و در نتیجه شمار فزاینده‌ای از دانشمندان به صنعت پیوسته‌اند و کمک‌هایی که دولت به صنایع می‌کند، این امکان را به آنها می‌دهد که در حوزه پژوهش با دانشگاه‌ها تعامل برقرار کنند. اخیراً در بلژیک سرمایه‌گذاری دولت به تأسیس مؤسسات تحقیقات کاربردی در عرصه‌هایی مانند میکروالکترونیک و زیست‌فناوری کمک کرده است که از توان رقابت در سطح بین‌المللی برخوردارند. این مؤسسات همکاری تنگاتنگی با صنایع دارند. در انگلیس، سرمایه‌گذاری دولت برای به اصطلاح «فعالیت‌های مأموریت سوم» سبب شده است تا استادان و کارگزاران اداری با صنعت همکاری کنند و فرصت‌هایی خوبی از نظر یادگیری و ایجاد شبکه پدیدار شود. ایجاد ارتباط بین نیازهای صنعت و رشته‌های دانشگاهی، نقطه آغاز خوبی برای ایجاد گفتگو بین دانشگاه‌ها، صنعت و دولت است. به این منظور، مراکز صنعتی باید از بدبینی دست بردارد و باور کند که دانشگاه می‌تواند به توسعه کمک کند و استادان دانشگاه باید بدانند، ارتباط بین علم و نیازهای کاربردی را درنظر بگیرند.

از بعد محیطی و اقتصادی دانشگاه آزاد در شهرهای اطراف تهران تأثیر داشته چرا که ترکیب دانشجویان و اعضای هیئت‌علمی این دانشگاه‌ها به گونه‌ای بوده که علاوه بر دانشجویان محلی و منطقه‌ای، تعداد قابل توجهی از دانشجویان خود شهر تهران را نیز در برمی‌گیرد. این موضوع در سال‌های گذشته به علت تقاضای آموزش عالی زیاد در پایتخت و ظرفیت پایین مراکز آموزش تهران باعث شده بود که بخشی از آن نیاز را واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی حومه تهران بر عهده بگیرند. این حرکت جمعی از محیط بزرگ‌تر با فرهنگی متفاوت و عمدتاً غالب با خواست‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و مطالبه سطحی از تسهیلات اجتماعی باعث گردیده که مسئولان دانشگاهی و شهری این شهرها به دنبال رفع آن باشند. از این رو همان‌گونه که جامعه آماری این پژوهش نیز در این موضوع را تأیید نموده‌اند، دانشگاه آزاد در ساختارهای محیطی و مؤلفه‌های شهری و مباحث اقتصادی در این شهر تأثیر داشته است. این بخش از یافته‌های پژوهش در راستای یافته‌های پژوهش‌های پیشین است که تأثیر دانشگاه آزاد اسلامی بر ساختار محیطی و اقتصادی جامعه آماری را تأیید می‌نماید. هرچند ترتیب شاخص‌های مؤثر نسبت به پژوهش سراج متفاوت است. در پژوهش فوق میزان تأثیر مؤلفه اقتصادی بیشتر مؤلفه‌ی محیطی بوده ولی نتایج این پژوهش خلاف آن را ثابت می‌کند. ابعاد اجتماعی تأثیر دانشگاه آزاد اسلامی بر شهر اسلامشهر از دیگر مؤلفه‌ها پررنگ‌تر است. نتایج پژوهش نیز نتایج پژوهش‌های قبلی را تأیید می‌نماید به خصوص با نتایج پژوهش گلی در یک راستا قرار دارد و تأیید می‌نمایید که نقش دانشگاه در توسعه اجتماعی بیشتر از توسعه فرهنگی بوده است. ولی با توجه به این اینکه در پژوهش سراج مؤلفه اقتصادی بالاتر از مؤلفه اجتماعی قرار دارد، از این رو یافته های آن پژوهش را در موضوع تقدم و تأخیر مؤلفه‌ها تأیید نمی‌نماید. به مانند نتایج پژوهش گلی نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که دانشگاه آزاد در زمینه مباحث فرهنگی کمترین میزان تأثیر را دارد. البته ساختار مؤلفه‌های فرهنگی بسیار کیفی‌تر از سایر مؤلفه‌هاست و اجماع نظر در این حوزه مشکل‌تر از سایر مباحث است. البته موضوع دیگر، تفاوت دیدگاه شهروندان شهرهای کوچک با دیدگاه فرهنگی شهروندان شهرهای بزرگ و پایتخت است. همیشه این ذهنت وجود دارد حضور دانشجویان از سایر شهرها تجانس فرهنگی شهر را تغییر داده و باعث ایجاد تغییرات در بنیان‌های فرهنگی و بالا بردن سطح انتظارات و نزدیکی به فرهنگ شهرهای بزرگ‌شده است. این دیدگاه در بین بافت سنتی جامعه آماری بیشتر است. از این رو به احتمال زیاد این طرز

www.SID.ir

Archive of SID

نگاه به موضوع حضور آموزش عالی باعث افت شاخص دیدگاه فرهنگی افراد نسبت به دانشگاه است. البته نقش دانشگاه در توسعه فرهنگی مورد تأیید قرار گرفته است اما با توجه به ذهنی بودن معیارهای سنجش این بعد از توسعه نسبت به سایر مؤلفه‌های پژوهش اجماع نظر کمتری وجود دارد.

References

Paya, Ali, 2006, University, Scientific Thinking, Innovation and General Domain, Tehran, Research Institute for Cultural and Social Studies.

Pourahmad, Ahmad, Seifedini, Frank and Pernon, ziba, 2011, Immigration and land use change in Islamshahr, Journal of Geographical Studies in Arid Regions, Second year, No. 5, pp. 131 to 152.

Tarbati Nejad, Noor Mohammad, 2003, Evaluation of the competencies of the graduates of Gorgan University of Agricultural Sciences and Natural Resources in order to attract the labor market and entrepreneurship, the collection of articles of the forty-seventh meeting of heads of universities and scientific centers of the country, Hossein Rahimi, Tehran, Country Assessment Organization.

Taghipour, Zahir, 1993, Planning for University Higher Education Development, Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, No. 3, p. 10 to 11.

Hatami Nejad, Hussein, 2006, Demographic Developments in Khuzestan, Geosciences Journal, No. 1, p. 102 to 123.

Hafez Nia, Mohammad Reza, 2007, Introduction to Research Methods in Humanities, Thirteenth Edition, Tehran, Sadegh.

Habibi, Seyyed Mohsen, 1369, Concept of City in Iran, Journal of Safah, No. 1, p. 21 to 24.

Habibi, Seyyed Mohsen, Ahari, Zahra, Khosrowkhavar, Farhad, Jamali, Victoria and Bahraini, Hossein, 1992, How to change the villages adjacent to major cities of Iran, Islamshahr, Unpublished research project, Institute of Environmental Studies, University of Tehran.

Habibi, Seyyed Mohsen, 1993, Islamshahr: A complete biological collection or a hybrid bioassay, Journal of Dialogue, No. 1, pp. 62-85.Habibi, Seyyed Mohsen and Ahari, Zahra, 1373, Islamshahr: Biodiversity collection or emerging urban complex, Tehran, Institute of Environmental Studies, University of Tehran.

Habibi, Seyyed Mohsen, 1993, Islamshahr: A complete biological collection or a hybrid bioassay, Journal of Dialogue, No. 1, pp. 62-85.

Tabibi, Seyyed Jamalodin, 1994, The Role of University and Research in National Development, Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, No. 7 & 8, pp. 21 to 50.

Azizi, Mohammad Mehdi, 2005, Analyzing the Status and Metamorphosis of Urban Housing Indicators in Iran, Fine Arts Journal, No. 23, pp. 25 to 34.

Karami, Ghasem, 1997, Investigating the functions of Islam Shahr and determining its sphere of influence, Master's dissertation dissertation in the field of human-economics geography, trend of studies and regional planning, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University.

Statistical Center of Iran, 2006, Results of the Population and Housing Census of Eslamshahr City, 2006, 1995, 1986.

Latin references

Ashraf, A. & Lambton, A., 1977, The Persian land Reform, 1962-1966, Iranian Studies, Volume 3.

Bamberg, James.H, 1994, The History of the British Petroleum Company,Volume. 2: The Anglo-Iranian years, Cambridge, Cambridge University Press.

Habibi, M., 1981. Composition Urbanine de ville traditionnelle a la ville modern en Iran, These de doctrat (non publiee), Universite Paris.

Kirk, David.S, 2006, Unraveling the Neighborhood and School Effects on Youth Behavior, For The Degree of Dotor of Fhilosophy, The university of Chicago, Department of Sociology.

Slate, John.R, & Jones, Craig.H, 2002, Effects of School Size: A Review of the Literature with Recommendations,Small Schools Research Library.

http://www.usca.edu/essays/archives.html

Stevens, S.S, 1951, Mathematies, Measurement and Psychophysics, Handbook of Experimental Psychology, NewYork, Wiley.

www.SID.ir

Archive of SID

Stewart, Richard Anthony, 1988, Sunrise at Abadan: The British and Soviet Invasion of Iran,New York, Praeger.

Swinney, Paul, 2011, Starter for Ten: Five Facts & Five questions on the Relationship Between Universities & City economies, Centre for Cities.www.centreforcities.org.

Williams, Laura, Turner, Natalie & Jones, Alexandra, 2008, Embedding Universities in Knowledge Cities, London, The Work Foundation.

W.P.CAREY, 2006, The Effects of University Research on Local Economies, Arizona, School of Business, Arizona state University. http://knowwpcarey.com/article.cfm?cid=25&aid=1295

www.SID.ir